

Kommunledning

Dnr KS 2020/007

Till Kommunfullmäktige

Delårsrapport per augusti 2020 för Vaggeryds kommun

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:

- fastställa resultatet per augusti 2020 och godkänna delårsrapporten
- samt delge nämnderna nedan inriktning från kommunfullmäktige

Inriktning

Kommunfullmäktige (KF) är positiv till att många nämnder förbättrat sina prognoser mellan T1 an och nuvarande T 2. Budgetföljsamhet i nämnderna är en förutsättning för god ekonomisk hushållning och den investeringsnivå som är beslutad i KF.

För de nämnder som inte bedöms klara en budget i balans betonar KF vikten av att budgetföljsamhet ägnas hög prioritet under resterande del av året. KF uppmanar KS att bjuda in barn- och utbildningsnämnden och teknisk nämnd till sammanträdet i november för en uppföljning av den ekonomiska lägesbilden efter oktober månads utfall. Om andra nämnder i kommunen gör en revidering i sin budgetföljsamhet under hösten ska även dessa nämnder på eget initiativ lämna rapport till KS enligt fastställda regler och riktlinjer för ekonomistyrning. Detta för att en samlad bedömning av kommunen ska kunna göras av KS utifrån sin uppsiktsplikt.

Sammanfattning av ärendet

Delårsrapporten per augusti innehåller en förvaltningsberättelse som inledningsvis beskriver kommunens styrning och uppföljning, vision, värdegrund och måluppfyllelsen avseende kommunens övergripande mål. Nytt för i år är avsnittet om den kommunala koncernen och dess nuläge och förväntade utveckling kommande år. Ett annat nytt avsnitt som rådet för kommunal redovisning (RKR) tagit beslut om och ska ingå i delårsrapporten är "Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning" där en övergripande riskanalys redovisas. Den "förväntade utvecklingen" är ett tredje avsnitt som förutom den samhällsekonomiska framtidsbedömningen även innehåller prognos för befolkningsutvecklingen, försörjningskvoten samt förändring i olika åldersgrupper från 2019 till 2030. Avsnittet syftar till att stärka framförhållningen i organisationen. Rapporten innehåller också en personal och miljö redovisning som tidigare samt ett avsnitt om god ekonomisk hushållning. De finansiella räkenskaperna med resultat, balans- och finansieringsanalys utgör tillsammans med drifts- och investeringsredovisningen samt noter ett stort block i förvaltningsberättelsen. I den andra delen av delårsrapporten redovisar nämnderna i egna avsnitt sina verksamhetsberättelser med ekonomisk uppföljning och måluppföljning. Avsnittet är en fördjupning och ger en mer detaljerad beskrivning av mål och verksamhet inom de olika nämnderna.

De första tre övergripande hållbarhets- och utvecklingsmålen beräknas uppfyllas delvis utifrån den ambitionsnivå som är ute på intern remiss. Det fjärde målet beräknas uppfyllas. Ur samhällsutvecklingsperspektiv handlar det om en god utveckling inom miljö- och klimatområdet, att den demografiska försörjningskvoten utvecklas positivt, att bostäder av olika typer byggs i flera delar av kommunen medan trångboddheten i flerbostadshus ännu inte minskat.

Beredskapen för oönskade händelser har utvecklats över förväntan. Vad gäller arbete/näringsliv/ utbildning har arbetsmarknaden utvecklats negativt med anledning av konjunkturläge och Covid-19 pandemin. Något positivare prognos syns nu jämfört med april. Lärandet har utvecklats mer positivt för vissa åldersgrupper framför allt åk 9.

Dnr KS 2020/007

Folkhälsoperspektivet kopplat till kultur- och fritid har utvecklats negativt under året i samband med Covid-19 pandemin som kommer vägas upp något i måluppfyllelsen av positivt utvecklad upplevelse av bl.a. fritidsaktiviteter. Det fjärde målet kring delaktighet, trygghet och attraktivitet beräknas uppfyllas.

Den upplevda effekten hos de som bor, lever och verkar i kommunen förväntas utvecklas positivt för samtliga fyra mål förutom för mål två kopplat till upplevt företagsklimat samt upplevd arbetsmarknad. Slutliga resultat av upplevd effekt levereras i december.

Finansiella mål och arbetsgivarmål bedöms uppfyllas delvis där sjukfrånvaron med anledning av Covid-19 pandemin ger ett avvikande år. Mål för det egna miljöarbetet kommer uppnås.

Covid-19 pandemin har påverkat såväl kommunfullmäktiges övergripande prognos för måluppfyllelse samt bidragen från samtliga nämnder, bolagen har haft något mindre påverkan av pandemin. Kommunövergripande gemensamma drag kring verksamheternas påverkan från pandemin kopplat till måluppfyllelse handlar om en utvecklad digitalisering som en positiv intern effekt av Covid-19. Att inte genomföra kompetensutvecklingsinsatser är en negativ effekt långsiktigt som dock möjliggjort en positiv effekt ur kortsiktigt kostnadsperspektiv. För verksamheternas målgrupper har den negativa effekten lett till minskat underhåll av fastigheter, minskade möjligheter för fysiska möten både för råd och hjälp men också vad gäller aktiviteter och socialt sammanhang i vardagen.

Ärende

Kommunen fortsätter att växa i antal invånare och i skrivande stund har uppgifter från SCB per juli tillkännagivits. Invånarantalet uppgår till 14 436 invånare vilket är 161 fler än vid årsskiftet. Uppföljningen av de övergripande målen för Vaggeryds kommun visar att kommunen i flera av sina mål jobbar brett och aktivt. Läs mer om målen i delårsrapporten. I rapporten redovisas bland annat trend och prognos för måluppfyllelse för kommunfullmäktiges mål. Nämnderna redovisar sina egna mål i verksamhetsberättelserna i slutet på rapporten.

Kommunallagens minimikrav på god ekonomisk hushållning är det så kallade balanskravet där grundregeln är att intäkterna ska vara större än kostnaderna. För att upprätthålla en god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige antagit flera riktlinjer inom ekonomistyrningsområdet. Därtill har fyra finansiella mål beslutats. Av dessa görs bedömningen att tre uppfylls 2020. Resultatmålet om 15 mnkr, soliditetsmålet om 30 procent med pensionsskuld samt att den ekonomiska kontrollen och styrningen ska utvecklas bedöms klaras 2020. Målet om att finansiera skattefinansierade investeringar med egna medel bedöms i nuläget inte nås. Med den reavinsten om 25 mnkr finns en möjlighet att alla fyra finansiella mål nås i år.

Vaggeryds kommunkoncern redovisar i delårsbokslutet per augusti 2020 ett resultat på 36 mnkr före bokslutsdispositioner och skatt. Efter dispositioner och skatt blir koncernprognosen för helåret 36,2 mnkr exklusive en jämförelsestörande reavinst om 25 mnkr från bolagisering av Elverket.

Vaggeryds kommun redovisar i delårsresultat per augusti 2020 på plus 21,5 mnkr. Förra året redovisades per augusti 29,4 mnkr för samma period och resultatet blev vid årets slut 16,2 mnkr. Helårsprognosen för 2020 pekar på ett överskott på 20 mnkr exklusive en jämförelsestörande reavinst om 25 mnkr från bolagisering av Elverket. Det prognostiserade resultatet uppgår till 20 mnkr vid årets slut, vilket är 5 mnkr bättre än målet om 15 mnkr.

Finansförvaltning

En revidering av budget för skatter och generella statsbidrag för innevarande år har beslutats i kommunstyrelsen enhälligt den 9 september 2020 utifrån Sveriges kommuner och regioners nya förutsättningar i cirkulär 20:32 daterad 2020-08-24. Kommunfullmäktige antar de nya nivåerna den 28 september. Förändringen i de olika posterna framgår i nedan tabell. Den nya budgeten har arbetats in i kommunens delårsrapport per 31 augusti.

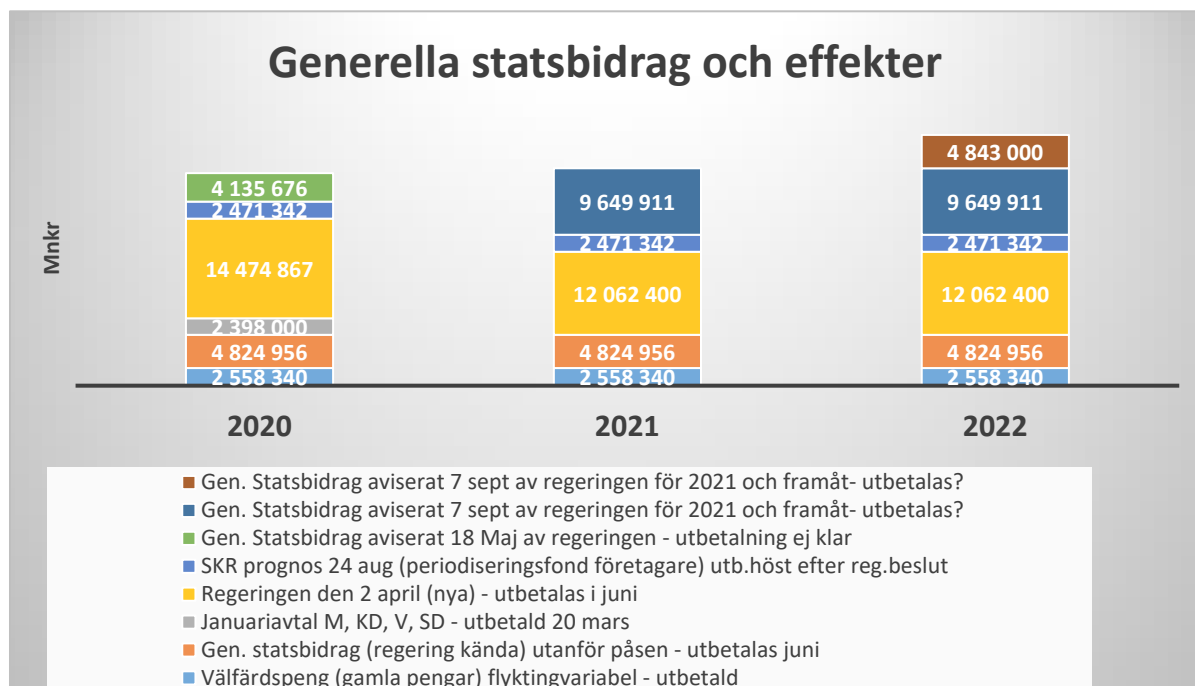

Finansförvaltningen redovisning av skatter och generella statsbidrag

Skatter och generella statsbidrag	Tidigare budget 2020	Ny budget 2020	Förändring 2020	Prognos 2020	Ny budget vs prognos 2020
Skatteintäkter	651,6	643,1	-8,5	643,1	0
Inkomstutjämning	144,0	148,0	4,0	148,0	0
Kostnadsutjämning	-8,2	-2,5	5,7	-2,5	0
Regleringsbidrag	15,6	14,6	-1,0	14,6	0
Utjämningsavgift LSS	-4,6	-5,2	-0,6	-5,2	0
Fastighetsavgift	31,2	31,4	0,2	31,4	0
Generella bidrag från staten	2,5	30,9	28,5	30,9	0
Totalt	832,1	860,3	28,2	860,3	0

Skatter och generella statsbidrag är i nuläget 28,2 mnkr högre än tidigare budget. De större förändringarna avser skatteintäkterna som påverkas negativt av nuvarande lågkonjunktur (minus 8,5 mnkr). Kostnadsutjämningsen har blivit bättre, en eftersläpningseffekt för befolkningsutvecklingen har tillfört utjämningsen 5,7 mnkr. Staten har under våren i mörkret av Corona-viruset tillfört generella statsbidrag i olika omgångar för att stärka upp kommunens ekonomiska utmaningar, inte minst på skatteintäktssidan. I nedan diagram framgår olika generella statsbidragsbeslut från regeringen. Dessa summerar till 30,9 mnkr.

Finansförvaltningen specifikation av generella statsbidrag (kända i nuläget per 31/8-20)

Under innevarande år har en **vårändringsbudget och en höständringsbudget** tillfört verksamheterna nya budgetmedel om 14,3 mnkr. I våras uppgick tilläggsbudgeten till 8,0 mnkr (där BUN kompenseras för befolkningsutveckling enligt kommunens resursfördelningsmodell med 7,3 mnkr och finansförvaltningen med 0,7 mnkr för osäkerheten i omvärlden. I höständringsbudgeten tillförs nämnderna ytterligare 6,3 mnkr. Barn och utbildningsnämnden har i denna tilläggsbudget erhållit 2,3 mnkr för att dels kompenseras för nya förskolelokaler på Slättens – och Åvikens nya förskolor i Vaggeryds centralort men också med 0,7 mnkr i politisk satsning för lärarassistenter. Sammantaget har **BUN** erhållit 9,6 mnkr innevarande år i tilläggsanslag.

Kommunstyrelsen har ansvar för försörjningsstöd och arbetsmarknad och integration. Försörjningsstödet tillfördes 2 mnkr och 1,3 mnkr är riktade till sysselsättningsfrämjande åtgärder för målgrupper som är långt från arbetsmarknaden i höständeringsbudgeten. Utöver detta har satsningar genomförts under sommarperioden så att fler ungdomar fått möjlighet till sommarjobb i kommunkoncernen därtill har antalet ferieplatser ökat i år. Sammantaget beräknas dessa satsningar till ungefär 1 mnkr.

Tekniska nämndens budget tillfördes 0,5 mnkr för politisk verksamhet och **socialnämnden** fick 0,2 mnkr i höständeringsbudgeten.

Sammantaget har ungefär 14,3 mnkr tillförts nämnderna i ökade budgetmedel innevarande år av den ökning som prognoserna indikerat för skatter och generella statsbidrag. Under året har även ett antal oförutsedda händelser främst kopplat till fastigheter uppstått. Två sådana händelser är Fenix 2 och dels branden på Fågelforssskolan. I båda händelserna krävs ersättningslokaler. Delar av det utrymme som kvarstått i finansförvaltningens nuvarande marginal för innevarande år används till dessa åtgärder. Fenix 2 har upparbetade kostnader om ungefär 5 mnkr i nuläget (extern hyra). Därutöver har ett antal politiska beslut fattats under våren kopplat till covid-19, bland annat att värdecheckar skulle delas ut till medarbetare i kommunen som i sin tur skulle använda dessa för att stödja den lokala handeln under våren. Satsningen uppgick till cirka 0,4 mnkr.

Avslutningsvis råder SKR kommunerna att vara försiktiga med de skatteprognoser som lämnas av dem i nuläget utifrån rådande osäkerhet.

Nämnderna redovisar sammantaget ett underskott om 2,8 mnkr per augusti 2020 i delårsresultatet och tillsammans en helårsprognos om minus 5,6 mnkr. En rejäl förbättring har gjorts sedan T1, då nämnderna redovisade minus 28,8 mnkr.

Nämnder och verksamheter, mnkr	Utfall 31/8-2020	Periodbudget 31/8-2020	Avvikelse 31/8-2020	Årsbudget 2020	Prognos helår 2020	Prognos vs budget
Valnämnd	7	17	10	25	25	0
Revision	422	500	78	750	750	0
Överförmyndarverksamhet	978	733	-244	1 100	1 100	0
Kommunstyrelsen	40 066	41 197	1 131	61	62 283	-480
Försörjningsstöd	7 800	6 669	-1 131	10	12 202	-2 200
Räddningstjänst	7 905	8 017	112	12	12 031	0
Teknisk nämnd	25 632	22 743	-2 890	34	35 218	-1 100
Miljö och byggnämnd	1 979	3 479	1 501	5 219	4 819	400
Barn o utbildningsnämnd	269 417	268 28	-1 131	409 921	409 921	0
Kultur- och fritidsnämnd	19 423	20 767	1 344	31 173	31 173	0
Socialnämnd	166 750	165 145	-1 605	251 280	253 480	-2 200
S:a nämnder och verksamheter	540 378	537 552	-2 826	817 422	823 002	-5 580
Finansförvaltningen	561 868	554 948	6 920	832 422	843 002	10 580
Resultat	21 490	17 396	4 094	15 000	20 000	5 000

Kommunstyrelsen redovisar ett underskott om 2,7 mnkr där försörjningsstöd utgör den största avvikelsen med minus 2,2 mnkr (efter att budget förstärkts med 2 mnkr innevarande år).

Teknisk nämnden lämnar en negativ prognos om 1,1 mnkr. Fastighet har genomfört större åtgärder utifrån underhållsbehov inom befintligt byggnadsbestånd, ofta i samband med tillbyggnad. Tillbyggnader har varit investeringsfinansierade medan åtgärder i befintliga byggnader belastat driftverksamheten (planerat underhåll).

Dnr KS 2020/007

Nya investeringsriktlinjer har beslutats i kommunfullmäktige som medfört att större åtgärder har ombokats till investeringsanslag. Utifrån en korrekt redovisning ska större åtgärder med livslängd utföras med avskrivningar.

Miljö och byggnämnden bedömer att resultatet vid årets slut blir ungefär plus 0,4 mnkr. Inom programområdet, samhällsutveckling, är man delvis beroende av externa intäkter för bygglov. Jämfört med T 1 an i april har det tillkommit ett par större byggnationer som inneburit att prognosen för programområdet förbättras.

Barn och utbildningsnämnden redovisar en prognos som innebär budget i balans vid årets slut. En handlingsplan beslutades i BUN efter att T 1 an per april uppvisade en negativ prognos. I handlingsplanen fanns bland annat en begäran om tilläggsanslag för innevarande år. Medel har tillförts nämnden med 2,3 mnkr, vilket är i nivå nämndens begäran. Likaså har statens ersättning för sjuklönekostnader fördelats ut för april – juli. Detta har inneburit intäkter motsvarande 2,2 mnkr som fördelats till BUNs olika programområden i form av statsbidrag. Utöver dessa 5,5 mnkr finns en beslutad handlingsplan med ett antal åtgärder som antagits i nämnden.

Grundskolan som har en budget om ungefär 145,4 mnkr beräknar att göra av med ungefär 148,2 mnkr netto, vilket motsvarar ett underskott om 2,8 mnkr. Det är mindre statsbidrag och högre interkommunala kostnader (elever folkbokförda i Vaggeryds som läser på annan ort) som är huvudförklaring. I nämndens beslutade handlingsplan inom grundskolan ska effekt om ungefär 1,9 mnkr i lägre kostnader nås under sista tertialet.

Inom gymnasieskolan är den ekonomiska avvikelsen minus 3,1 mnkr vid årets slut. Även där är analysen i huvudsak lägre statsbidrag och högre interkommunala kostnader jämfört budgeterade nivåer. Handlingsplanen ska ge en effekt tredje tertialet med 1,3 mnkr i lägre kostnader.

Inom förskolan som budgetmässigt blivit nämndens näst största programområde (103 mnkr i nettobudget) beräknas ett överskott om 4 mnkr vilket i huvudsak beror på lägre personalkostnader och högre barnomsorgsavgifter än budgeterat.

Inom vuxenutbildningen räknar nämnden med ett utökat statsbidrag om 1,8 mnkr för Lär vux, vilket innebär att vuxenutbildningen beräknas lämna ett överskott om 0,9 mnkr.

Kultur och fritidsnämnden redovisar en budget i balans samt små avvikelser inom beslutade programområden. Förvaltningen fokuserar samverkan både internt och mellan förvaltningar. Då samtliga mål har inslag av kommunikation och samverkan mellan olika parter har samtliga mål på grund av pandempåverkan fått en gul status. Baserat på utvecklingen av pandemin ser man ändå positivt på trenden med att kunna återuppta och initiera nya aktiviteter för måluppfyllelse, vilket även bedöms kunna leda till god måluppfyllelse

Socialnämnden lämnar en prognos om minus 2,2 mnkr. Nämnden har flera programområden, vilka redovisas i verksamhetsberättelsen längre bak i denna rapport. Parallellt med de stora utmaningar som hanterats och inom äldreomsorgen kopplat till Covid-19 har kommunens stora satsning på ett nytt äldrecenter (Mejeriet) invigts i augusti 2020. Mejeriet ligger i centrala Skillingaryd intill Hemköp. De nya lokalerna rymmer, äldreboende, trygghetsboende, LSS-boende, arbetsplatser för hemtjänsten, restaurang med mera. Projektet per 31 augusti redovisas under avsnittet ”investeringsredovisning” i delårsrapporten.

Med anledning av Corona-pandemin har socialförvaltningen tvingats ställa om merparten av verksamheterna. Pandemin har inneburit en kraftig utmaning för samtliga medarbetare i förvaltningen. Det har generellt varit en betydligt högre personalfrånvaro än tidigare. Personal har löpande omprioriterats till behövande verksamhetsområden. Äldreomsorgen har som beskrivs ovan befunnit sig i ett ansträngt läge och för att kunna stärka bemanning inom verksamheten har flera olika åtgärder genomförts. Förändrade arbetstider, utökad tjänstgöringsgrad för ordinarie personal, extra rekrytering samt utökning av chef i beredskap med anledning av Covid-19. Tillika har viss verksamhet ställts in, t.ex. dagverksamhet för personer med demens, växelvärd, träffpunktsverksamhet för äldre, mötesplats. Därtill har verksamhet som t.ex. daglig sysselsättning genomförts i

Dnr KS 2020/007

mindre omfattning. Den förhöjda sjukfrånvaron de första åtta månader har emellertid kompenseras med statliga medel. Äldreomsorgen beräknar ett underskott i prognosen om 3 mnkr, utifrån antaganden om statligt stöd.

Inköp av extra skyddsmaterial för att kunna undvika och begränsa smittspridningen inom äldre- och funktionshinderomsorgen samt extra personal på grund av Covid-19 har lett till extra kostnader till en summa av sammantaget 11,7 miljoner kronor. Förvaltningen har återsökt dessa medel, vilket framförallt avser personalkostnader inom omsorgen samt skyddsutrustning.

Socialnämnden har även haft kostnader inom IFO, dock har dessa inte varit möjliga att söka från staten. Utifrån att det i dagsläget är oklart hur staten hanterar fördelningen av ansökta medel prognostiserar socialnämnden 30 % av återsökt belopp, vilket utgör 3,5 miljoner kronor. Om utfallet av ansökan bli bättre än denna bedömning torde prognosen allt annat lika bli bättre för helåret.

De ökade kostnaderna för institutionsplaceringar på barnsidan som redovisades i första tertialen har mattats av. Underskottet från första tertialet kvarstår emellertid inom Myndighet och Äldreomsorg vad gäller missbruk, våld i nära relationer, externa placeringar av äldre med missbruksproblem samt personer med kognitiv svikt.

Gällande bostadsanpassning har större (dyrare) anpassningar gjorts innevarande år jämfört föregående år, vilket leder till ett större prognosticerat underskott. Antalet bostadsanpassningar är dock i paritet med föregående år.

En samlad bedömning av statens riktade stöd till den kommunala organisationen avser delvis hälso- och sjukvårdsinsatser kopplat till pandemin. Dessa medel har sökts av socialförvaltningen i kommunen (se nedan beskrivning, rubrik socialnämnden). Hur stor del av kommunens ansökan om 11 mnkr som beviljas av staten är svårt att bedöma. Ett klargörande från staten kommer senare under hösten. De andra satsningarna som staten aviserade under våren och som har utbetalats till kommunen hittills är bidrag för sänkt arbetsgivaravgift 0,6 mnkr, sjuklönekostnader 4,8 mnkr och en mindre summa för hyreslättnader till kommunens externa hyresgäster. Det som är oklart i denna uppföljning är således utfallet av kommunens ansökan för hälso- och sjukvårdsinsatserna. Den tidigare bedömningen som gjordes i T1 om ungefär 10 mnkr för kommunens verksamheter i riktade statsbidrag totalt kopplat till Corona torde klaras givet socialnämndens bedömning av sin ansökan.

Investeringar

Vaggeryds samlade nettoinvesteringsvolym inklusive exploateringar och affärsdrivande verksamheter uppgår per 31 augusti 2020 till 88,7 mnkr och prognosen för helåret uppgår till 120 mnkr, vilket motsvarar en självfinansieringsgrad om ungefär 54 %. VA-investeringarna utgör 36,4 mnkr av de 88,7 mnkr som upparbetats till och med augusti innevarande år. Investeringar i skattefinansierad verksamhet uppgår till 57,4 mnkr hittills i år och exploateringsverksamheten lämnar ett nettoöverskott om 5,8 mnkr.

De större investeringarna redovisas i delårsrapporten i slutet på avsnittet som samlar ihop investeringsredovisningen. Det största projektet är Mejeriet som hittills i projektet upparbetat 183 mnkr. Statsbidrag har sökts och beräknas till ungefär 10 mnkr. När de statliga medlen erhålls kommer redovisad nettoutgift om 183 mnkr reduceras med motsvarande statligt stöd. Budgeten uppgår till 170 mnkr. Projektet pågår.

Beslutet ska skickas till

Alla nämnder och bolag
Kommundirektör
Ekonomichef

Handläggare

Jörgen Hansson, ekonomichef